

Očkování těhotných žen proti černému kašli

Národní imunizační komise (NIKO) vydala 8. 12. 2015 jako doplnění Národní strategie očkování proti pertusi „Doporučení pro očkování těhotných žen proti pertusi v České republice“.

(http://www.mzcr.cz/Verejne/dokumenty/doporuceni-narodni-imunizacni-komisenikopro-ockovani-tehotnych-zen-proti-per_11107_5.html)

Vzhledem ke stoupajícímu počtu nemocných a rizikovosti pertuse u kojenců je jistě dobrým cílem chránit kojence před infekcí. Nicméně očkování matek v těhotenství proti černému kašli je svým způsobem vakcinologickou novinkou, o které jen velmi málo spolehlivě vědecky víme. Dříve bylo těhotenství spíše kontraindikací k podání jakékoli vakcíny. Několik posledních let se sice podobná praxe v zahraničí začala provádět, avšak důsledky očkování matky pro dítě v prenatálním období, v jeho nejkřehčí části vývoje, mohou být rozpoznány až za řadu let, což může být při masivním očkování statisíců těhotných žen již pozdě.

Domníváme se, že existují i jiné metody prevence, například očkování členů rodiny, očkování žen plánujících těhotenství, testy na protilátky těhotných žen, kojení, omezení zbytečného vystavování kojence možnému infektu například v obchodních centrech či od příbuzného s dlouhodobě trvajícím respiračním onemocněním, který je potencionálním přenašečem. I neopomíjení tohoto onemocnění pacienty i lékaři a včasná léčba by jistě vedla ke snížení rizika onemocnění těch nejohroženějších.

Domníváme se, že sotva pětiletá praxe aplikace vakcíny těhotným není dostatečným důkazem bezpečnosti vakcíny. Nežádoucí účinky jsou sice vzácné, ale v rozsahu více než 100 000 podaných dávek vakcíny těhotným ženám ročně nastanou minimálně v desítkách případů. Velkou neznámou jsou však nežádoucí účinky očkování matek v těhotenství na děti. Existuje dosud jen málo vědeckých dat, kterým je navíc společné relativně velmi krátké období sledování dětí po narození. Nežádoucí účinky očkování, které se mohou projevit až s dlouhodobým odstupem, jsou přitom aktuálně celosvětově diskutovány zejména odborníky na autoimunitní a neurodegenerativní onemocnění. Doporučení NIKO se týká řádově 100 000 těhotných žen, tedy 100 000 podaných dávek vakcíny ročně. Ty mohou v principu ohrozit zdraví 200 000 lidských bytostí.

V současné době na trhu neexistuje samostatná vakcína proti černému kašli, z toho vyplývá, že jako očkovací látku je nutné použít kombinovanou vakcínu proti černému kašli, záškrtu a tetanu. To sebou nese nadbytečnou stimulaci imunitního systému matky i plodu a tedy i možná další rizika.

Myslíme si, že bezpečnějším přístupem by bylo doporučení kontroly protilátek proti pertusi u těhotné a v případě nedostatečného titru teprve zvažovat očkování podle aktuální epidemiologické situace v daném čase, regionu, sociálním prostředí i s ohledem na jiná individuální rizika. Rodičům by měly být podány přesné a pravdivé informace nejen o výskytu černého kašle u dětí v ČR, o těžkostech průběhů tohoto onemocnění, komplikacích, mortalitě, ale i o účinnosti léčby. Pokud se na černý kašel včas myslí a tato diagnóza není zanedbána, má onemocnění velmi dobrou prognózu, a to i u velmi malých dětí.

Domníváme se, že doporučení odborníků Ministerstva zdravotnictví není pro těhotné ženy a jejich budoucí děti dostatečně bezpečné, a budeme je žádat o odůvodnění svého rozhodnutí, o jeho zrevidování a nebo poskytnutí dostatečných důkazů toho, že benefity tohoto doporučení převažují nad jeho riziky.

Ing. Václav Hrabák
předseda Společnosti pacientů s následky po očkování, z. s.